

הגמרא מביאה את משנתנו להקשות על רבה.

תנן, קדשי קדשים ששחטן בדרום, מועלין בהן.

בשלמא לרב יוסף, הסובר בנשחט בדרום אם יעלה לא ירד, **ניחא,** מבואר היטב מדוע מועלין בו, הואיל ולא יצא מקדושתו, ובדיעבד לא ירד, אינו נחשב כמו שנחנק, הלכך מועלין בו.

סובר שכל הפסולים שאירעו בקודש, אם עלו לא ירדו,

ובנשחט בדרום נחלקו רבה ורב יוסף אליבא דרבי שמעון. לרב יוסף, מכשיר רבי שמעון בדיעבד, וסובר: לא ירד, מפני שפסול זה אירע בתוך העזרה. ואילו רבה סובר שיש להשוות נשחט בדרום לנשחט חוץ לעזרה.

והראיה שרבי שמעון מכשיר בדיעבד אם עלו אף כשנעשתה עבודה פסולה בתחילה, היא: מנשחט בלילה, שרבי שמעון סובר אם עלו לא ירדו,

ומפרש רבינו פרץ, שאחרי שהוכח שרבי שמעון אין חילוק בין פסולין שאירעו בשחיטה לפסולין שאירעו בזריקה, כנ"ל. מבואר הדמיון של דרום לניתנין למעלה שנתנן למטה וכולי, שבשניהם הפסול הוא מחמת שינוי מקום. אלא שרבה סובר, שבכל זאת פסול דרום נחשב כפסול של חוץ לעזרה.

והשוואה איננה בין דרום לנשחט בלילה, כי מה ענין זה לזה, מה ענין שינוי מקום לשינוי זמן? ואיך היה יכול רבה לומר שרבי שמעון מכשיר בנשחט בלילה דוקא ולא בנשחט בדרום. [וביתר ביאור: רבה צריך לחדש הבדל בשינוי מקום, ואינו צריך לחדש הבדל מלילה, משום דיש לומר דשינוי מקום גרע. ועל כן ירד].

ועל פי פירוש זה מתורצת קושית התוס'. שהקשו: הלא לא מצינו שנחלקו רבי יהודה ורבי שמעון בניתנין למעלה שנתנן וכולי? אדרבה, בגמרא זבחים [כז ב] מבואר שרבי יהודה מודה בניתנין למעלה שנתנן וכולי, שאם עלו לא ירדו, ולמה אמר רבה: עד כאן לא קאמר רבי שמעון

אלא בניתנין וכולי, וכי רבי יהודה אינו סובר כן? ולמה לא אמר רבה: עד כאן לא קאמר רבי שמעון אלא בנשחט בלילה וכולי? ומתורץ היטב: רבה אינו יכול לומר ולמצוא הבדל בין נשחט בלילה לנשחט בדרום, כנ"ל, שאין להם שום שייכות זה עם זה, אלא, רבה בא להבדיל בשינוי מקום בין למעלה ולמטה לבין צפון ודרום.

ומה שרבי יהודה מכשיר בניתנין למעלה שנתנן למטה וכולי, הוא מטעם אחר, מטעם שהנתינה והיא זריקת הדם או מיצוי הדם והזאה, נעשית אחרי שכבר נעשתה השחיטה והקבלה וההולכה בכשרות, ונמצא שפסולו בקודש, כנ"ל. והשתא, מבואר: ודאי שרבי יהודה מכשיר הניתנין למעלה שנתנן וכולי, אלא, שרבה בא לחלק בדברי רבי שמעון בין שינוי מקום מלמעלה למטה לבין צפון ודרום. ועיין בתוס' בשם ר"י תירוץ אחר, ובתוס' זבחים [פד ב] מבארים בדרך שלישיית.

[סיכום: לרבי יהודה, כל הפסולין שאירעו בתחילת העבודות, אם עלו ירדו, וזה כולל: נשחט בלילה, נשפך דמה ונשחט בדרום.

לרבי שמעון, גם אלו, לא ירדו.

נשחט בדרום לרבי שמעון: לרב יוסף לא ירד. לרבה, ירד [ולא מפני ששחיטה היא תחילת הכשרו, אלא] מפני שנחשב כאילו נשחט מחוץ לעזרה].

ומנין ידעה הגמרא לבאר אליבא דרבי יהודה טעם החילוק בין נשחט בדרום לניתנין למעלה שנתנן וכולי, שבנשחט בדרום אירע הפסול בתחילת העבודות, ובניתנין למעלה וכולי אירע